

עמית הנני
ע"א חסון תשנ"ב

והוא עיני מראה הסלים מצב ארצה גו' (כראשית כח, יב), ולא
אמר מצב בארץ, אלא ארצה שפירושו לארץ, ומשמעו שראש עפר
שרשו בשמים מפעל ומשם הוא משתלשל ויורד עד לארץ יגיע,
והוא הנשמת הים של האדם שמתאצלת בכיכול מנשימת פיו
יתפרו שמו, ומשם משתלשלת כסלים ושלשלת, ומתקשרת עם
הרמה, והרמה בנפש, עד דרמה לזה העולם בגוף האדם.

(כ) חסון תשנ"ב

מורה הנבוכים

אתה מחפלת בנענוע שפתיך ופניך אל הקיר
ומחשב בממכרד ומקחד, וקורא את התורה
בלשונך ולבך בבנין ביתך מבלי להתבונן
במה שאתה קורא, וכן כל זמן שאתה עושה
מצוה אחת עושה אותה באבריך כמי שחופר
גומה בקרקע או חוטב עצים מן היער מבלי
להתבונן בענין אותו המעשה ולא ממי בא⁵²
ולא מה תכליתו, אל תחשוב שהגעת אל
תכלית⁵³, אלא תהיה אז קרוב למי שנאמר
בהם קרוב את בפיחם ורחוק מכליותיהם⁵⁴.

הפ"ה

כבר בארנו לך כי השכל הזה אשר שפע
עלינו מאתו יתעלה הוא המגע אשר בינינו
לבינו⁵⁵, והבחירה בידך, אם תרצה לחזק
את המגע הזה ולעבותו עשה, ואם תרצה
להחלישו ולדקקו⁵⁶ לאט לאט עד שתפסקוהו
עשה. ואין המגע הזה מתחזק אלא בהפעלתו
באהבתו וההליכה בכוון זה כמו שבארנו,
והחלשתו ודקותו תהיה בהתעסק מחשבתך
במה שזולתו.

ודע, כי אף אם היית החכם בבני אדם
באמתת המדע האלהי, הרי בשעה שאתה
מריקן את מחשבתך מה ומתעסק בכל ישותך
באכילה הכרחית⁵⁷ או בעסק הכרחי, הנך
מפסיק אותו המגע אשר בינך ובין ה', ואינך
עמו אז, וכן אין הוא עמך, כי אותו היחס
אשר בינך ובינו כבר נפסק בפעל באותה
השעה, ולפיכך היו החסידים מקפידים על
הזמנים שהם מעסיקים אותם שלא בו⁵⁸,
והזהירו על כך ואמרו אל תפנו אל מדעתכם⁵⁹,
ואמר דוד שויתי ה' לנגדי תמיד כי מימיני בל
אמוט⁶⁰, אומר, אני לא רוקנתי מחשבתי ממנו
וכאלו הוא יד ימיני אשר לא אתעלם ממנה
הרף עין בגלל מהירות תנועתה, ולפיכך
לא אמוט, כלומר לא אפול.

ודע כי כל מעשה העבודות הללו, כקריאת
התורה והתפלה ועשיית שאר המצוות, אין
תכליתן אלא שתוכשר⁶⁰ בהתעסקות במצותיו
יתעלה מלעסוק בעניני העולם, כאלו
התעסקת בו יתעלה לא בזולתו⁶¹. ולכן אם

והנה ענין המדות הטובות והרעות הן מטבעות באדם בנפש השפלה הנקראת יסודית? והן כפא יסוד ושש אל הנפש העלונה השקלית. אשר בה תלויין תרנג מצות התורה פניל. לפיכך אין המדות מקלל תרנג מצות. ואמנם הן הנגות עקריות אל תרנג המצות בקיומם או בבטולם. יען כי אין לה בנפש השקלית לקיים המצוה על ידי תרנג איברי הגוף אלא באמצעות נפש היסודית המזכרת אל הגוף עצמו, בסוד "כי נפש כל בשר ימו בנפשו הוא" (ויקרא יז, יד). לפיכך ענין המדות הרעות קשים מן העברות עצמן מאד.

ובזה מבין ענין מה שאמרו רבותינו ז"ל: כל הפועם, באלו עובד עבודת הרה מפש (וח"א, כז: ועי' שבת קה: ורמב"ם דעות פ"ב), שהוא היותר שקולה בכל תרנג המצות. וכן אמרו (סוטה ה:): מי שיש בו נטות הרה הוא ככופר בעקר וכי, וכאלה רבות. והכן זה מאד. כי להיותם עקרים ויסודות לא נמנו בקלל תרנג מצות התלויות בנפש השקלית. ונמצא כי יותר צריה לנהר ממדות הרעות יותר מן קיום המצות עשה ולא תעשה, כי בהיותו בעל מדות טובות בנקל יקיים כל המצות.

ובזה מבין גם כן דברים מהמיהין שאמרו רבותינו ז"ל בענין המדות, כי הענה והשפלות מביאין לידי רחמי הקדוש, ושורה עליו שקינה. ואמר אליהו וכו' לשוב (כלה רבתי פ"ה): אין התורה מתפרשת אלא במי שאינו קפדן, אף אני איני נגלה אלא למי שאינו קפדן. וכמו שאמרו (סנהדרין פח:): שלחו משה: איזהו בן העולם הבא? כל שהוא שפל ברה וענותן וכי, וכאלה רבות. לא זכרו בהן קיום המצות אלא המדות הטובות. ושים עיניך לזכרים אלו ותצליח דרכיך בלי ספק. *

ז. שני דברים מאירים בישראל: המוסר הטהור בכל שאיפותיו בכללו העולם, באדם ובכל חי. ובכל ההויה כולה. והידיעה שהכל גובע מהקריאה בשם ז ובכל אורותיו היוצאים ממנו. הבאים ברעיון עד שיצא שם הנכתב והנקרא והיוצאי בדרך תולדות של כינויים והרגשות. שהם כולם אותות של מציאות עליונה בעוש הויתה. המוסר בלא מקורו הוא אור פנימי, מרכזי, שאין לו הקף, סביבה מקוריו סופו להתדלדל, וערכו בעמידתו ג"כ ממועט הוא. והופעה הנפשית לקישור האלה בשאין המוסר וערכו מאירים כראוי, היא תוכן מקיף חסר מרכזיות. ישראל וישור כוללים ההיקף והפנים, המוסר ומקורו האלהי, שהוא ינצח ויכריע את כל העול כולו ויזריח אורו של משיח.

אלה ה' אלהי ישראל

התפלה המתמדת של הנשמה

הקדמה

התפלה המתמדת של הנשמה מתאמצת היא תמיד לצאת מן החעלם אל הגילוי, להתפשט על כל כחות החיים של כל תרוח והנפש וכל כחות חי הגויה כולה, והיא משתוקקת ג"כ לגלות את מהותה וכח פעולתה על כל הסביבה על כל העולם והחיים, ולשם כך צריכים אנו לחשבוננו של עולם שבא עיי תורה וחכמה. ונמצא מתוך כך, שעבודת התורה כולה וכל חכמתה היא התגלותה המתמידה של תפלתה הכמוסה של הנשמה. נשמת כל חי תברך את שמך ד אלהינו.